

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

129

Vragen van het lid **Westerveld** (GroenLinks-PvdA) aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *vervolgopleidingen voor jongeren met een beperking of specifieke ondersteuningsbehoefte* (ingezonden 14 augustus 2025).

Antwoord van Minister **Moes** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), mede namens de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ontvangen 24 september 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 3025.

Vraag 1

Bent u op de hoogte van de knelpunten voor leerlingen en hun ouders bij het zoeken naar een geschikte vervolgopleiding voor leerlingen met een beperking of specifieke ondersteuningsbehoefte en voert u hier gesprekken over met vertegenwoordigers van belangenorganisaties voor leerlingen en ouders?

Antwoord 1

Ja, deze signalen zijn bekend en hier voert het Ministerie van OCW regelmatig gesprekken over met belangenorganisaties, zoals LBVSO, JOBmbo en Ouders & Onderwijs.

Vraag 2

Bent u ervan op de hoogte dat het VN-comité in haar rapport over de implementatie van het VN-verdrag Handicap in Nederland ook forse kritiek had over het gebrek aan geschikte opleidingsmogelijkheden voor leerlingen met een beperking en wat is er het afgelopen jaar gedaan om de aanbevelingen van het VN-comité uit te voeren?¹

Antwoord 2

Ja. Het afgelopen jaar is op diverse onderdelen gewerkt om het Nederlandse onderwijs inclusiever maken. Om de toegankelijkheid van het mbo te vergroten is de afgelopen jaren de Verbeteragenda passend onderwijs

¹ 30 november 2024, «Aanbevelingen van het VN-Comité op eerste rapport over implementatie van VN-verdrag Handicap in Nederland» (www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/12/05/aanbevelingen-van-het-vn-comite-op-eerste-rapport-over-implementatie-van-vn-verdrag-handicap-in-nederland)

uitgevoerd.² Vanuit de verbeteragenda zijn diverse acties ondernomen om onder meer de kennismaking met de opleiding en de begeleiding tijdens de opleiding en de beroepspraktijkvorming (bpv) te verbeteren voor (aankomend) studenten met een ondersteuningsbehoefte. In het hbo en wo is er via het Expertisecentrum Inclusief Onderwijs (ECIO) veel aandacht geweest voor de uitvoering van het VN Verdrag handicap op onderwijsinstellingen. Er zijn concrete producten opgeleverd zoals een modelovereenkomst voor studenten met mantelzorgtaken en er zijn goede voorbeelden uitgewisseld tussen verschillende hbo- en wo-instellingen. Daarnaast hebben alle hbo- en wo-instellingen het Kader Studentenwelzijn ondertekend om de komende jaren verder te werken aan een inclusief studieklimaat.

Vraag 3

Is het dit jaar gelukt om alle leerlingen die willen doorstromen naar het hbo en wo in de gelegenheid te stellen hun herkansingen af te leggen vóór 1 september 2025 zoals u heeft toegezegd in de antwoorden op Kamervragen van augustus 2024?³

Antwoord 3

Ja, dat is gelukt, met dank aan het College voor Toetsen en Examens, DUO en alle examenbetrokkenen. De staatsexamenkandidaten die wilden doorstromen naar het hbo en wo zijn in de gelegenheid gesteld om eventuele herkansingen (van de mondelinge college-examens) vóór 1 september af te leggen. Dat geldt ook voor vso-leerlingen die via het staatsexamen hun diploma halen. Daarvoor is in de informatievoorziening en communicatie over het staatsexamen extra aandacht besteed aan de momenten waarop herkansingen (kunnen) plaatsvinden. De kandidaten die zich gemeld hebben, hebben uiterlijk op 30 augustus herkanst en – indien geslaagd – een diploma ontvangen.

Vraag 4

Herkent u de signalen dat het voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte en een lichamelijke beperking heel moeilijk is om vervolgonderwijs te vinden omdat veel onderwijsinstellingen geen passende begeleiding kunnen regelen of de benodigde kennis niet in huis hebben?

Antwoord 4

Ik herken dat een deel van de leerlingen moeite heeft met het vinden van een passende vervolgonderwijsopleiding.

Het is juist voor deze groep leerlingen, met een grote verscheidenheid aan verschillende kenmerken, belangrijk om goede begeleiding en ondersteuning te krijgen richting economische zelfstandigheid. Het ministerie heeft Oberon en de Beleidsonderzoekers daarom gevraagd om onderzoek te doen naar effectieve interventies die bijdragen aan het verbeteren van de overgang van het voortgezet speciaal onderwijs naar het mbo. Voor het einde van het jaar worden de resultaten van dit onderzoek verwacht en vervolgens met uw Kamer gedeeld.

Vraag 5

Bent u het eens met de constatering dat er talent wordt verspild als leerlingen die wel de cognitieve vermogens en interesse hebben om door te leren dit niet kunnen vanwege praktische belemmeringen of belemmeringen in wet- en regelgeving? Zo ja, bent u bereid om met vervolgonderwijs specifieke afspraken te maken zodat het voor deze groep leerlingen ook mogelijk wordt om deelcertificaten te behalen en een alternatief te vinden voor stages?

Antwoord 5

Het is onwenselijk dat het jongeren die een vervolgonderwijs kunnen volgen, niet lukt omdat ze niet de juiste ondersteuning kunnen krijgen.

² In de laatste voortgangsrapportage vindt u een overzicht van de acties en inzet. Kamerstukken II 2023/2024, 31 497 nr. 472

³ Aangangsel Handelingen II, vergaderjaar 2023–2024, nr. 2547.

Binnen het mbo, hbo en wo is wettelijk veel mogelijk om maatwerk te leveren, zodat jongeren de juiste ondersteuning kunnen krijgen tijdens hun vervolgopleiding. Via onder andere de maatregelen uit de Werkagenda VN-verdrag Handicap 2025–2030 werkt het ministerie aan een verdere verbetering van de toegankelijkheid voor studenten met een ondersteuningsvraag. Het betreft onder meer bevordering van de digitale toegankelijkheid van het onderwijs en verbetering van de begeleiding tijdens de beroepspraktijkvorming (bpv). Binnen het mbo is het daarnaast al een aantal jaar mogelijk om te werken met deelcertificaten en de mbo-verklaring voor als het behalen van een volledig diploma niet mogelijk is.

Vraag 6

Passen dergelijke afspraken ook binnen de plannen van de Werkagenda 2025–2030 die recent door de Staatssecretaris van Langdurige en Maatschappelijke Zorg naar de Kamer is gestuurd?

Antwoord 6

Zie hiervoor het antwoord op vraag 5.

Vraag 7

Is er een overzicht te vinden van de mogelijkheden voor opleidingen en de vereisten voor ouders en leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften zodat het voor hen iets makkelijker wordt om te zien welke mogelijkheden er zijn? Zo nee, bent u bereid om hiervoor te zorgen of dit mee te laten nemen in de uitvoering van de Werkagenda 2025–2030?

Antwoord 7

Op dit moment bestaat er geen landelijk overzicht van alle opleidingen en de mogelijkheden die per opleiding geboden kunnen worden aan jongeren met een ondersteuningsbehoefte. Er is op veel plekken al wel de informatie te vinden. In het mbo zijn instellingen al wettelijk verplicht het ondersteuningsaanbod bekend te maken. De vorm van die bekendmaking is vrij. Bij hun oriëntatie kunnen leerlingen en hun ouders gebruik maken van de informatie die de instelling daarover beschikbaar stelt. In het hbo en wo moet vastgelegd worden in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) hoe studenten met een handicap of chronische ziekte redelijkerwijs in de gelegenheid worden gesteld de tentamens af te leggen. Daarnaast beheert het Expertisecentrum Inclusief Onderwijs de website onbelemmerdstuderen.nl, waar mbo-, hbo- en wo-studenten informatie kunnen vinden over hun rechten en over mogelijke voorzieningen en regelingen die studeren zonder belemmeringen mogelijk maken. Daarmee is er voldoende informatie beschikbaar en zie dan ook geen aanleiding om dit mee te nemen in de uitvoering van de werkagenda.